

विद्या भवन बालिका विद्यापीठ लखीसराय

वर्ग -दशम् विषय -संस्कृत शिक्षक श्यामउदय सिंह

ता:-२५/०७/२०२० (एन.सी.ई.आर.टी. पर आधारित प्रश्न)

अधोलिखितान् गद्यांशान् पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत ।

प्रातःकालः अतीव मधुरः कालः भवति। यदा स्वच्छे आकाशे सूर्य उदेति तथा अंधकारः दूरे गच्छति। सवश सर्वत्र प्रकाशः एवं प्रकाशः भवति। पक्षिणः यत्र तत्र भ्रमन्ति। मधुरेण स्वरेण मधुरं गीतं गायन्ति। सरोवरेषु कमलानि उद्यानेषु च विभिन्नानि पुष्पाणि विकसन्ति। तेषु भ्रमराः सानन्दं विचरन्ति। शीतलः वायुः वहति। संपूर्ण वातावरणं सुगन्धमयम् भवति। भ्रमणशीलाः प्रसन्नाः जनाः उधानेषु भ्रमन्ति। केचन तत्रैव व्यायामं कुर्वन्ति। अनेके बालाः अपि उधानेषु यत्र तत्र धावन्ति क्रीडन्ति च। ते अतिव प्रसन्नाः सन्ति। पशवः अपि प्रसन्नाः भवन्ति। वानराः वृक्षेषु कूर्दन्ति। कुरकुराः क्रीडन्ति, हरिणः धावन्ति, विडालाः च दुग्धं पिबन्ति। अधुना सर्वे जनाः स्वकार्येषु संलग्नाः भविष्यन्ति। ऐसा सुखदायिनी प्रभातवेला जनान् कर्तव्यस्य पाठं पाठयति। धन्या एषा। प्रभातवेला।

१. एकपदेन उत्तरत-

- (क) यदा सूर्यः उदेति तदा दूरे किं गच्छति?
- (ख) प्रभातवेला जनान् कस्य पाठं पाठयति?

२ . पूर्णवाक्येन उत्तरत-

- (क) बाला उधानेषु किं कुर्वन्ति?
- (ख) सरोवरेषु किं भवति?

३. भाषिककार्यम्-

- (क) 'प्रभातवेला' इति पदस्य किं विशेषणपदम् अत्र प्रयुक्तम्?
- (ख) 'भविष्यन्ति' इति क्रियापदस्य कर्तृपदं किम् अस्ति?
- (ग) 'सूर्यः' इति कर्तृपदस्य अत्र किं क्रियापदं प्रयुक्तम्?

४. अस्य अनुच्छेदस्य कृते समुचितं शीर्षकं संस्कृतेन लिखत।